

EREÑOKO UDAL FUNTSAREN ISAD

Identifikazio-arloa

Erreferentziazko kodea	ES 48020 AHFB/BFHA U48033
Titulua	Ereñoko Udal Agiritegia
Data(k)	1635 - 1940
Deskribapen maila	Funtsa
Deskribapen-unitatearen bolumena eta euskarria	<ul style="list-style-type: none"> - Metro linealak: 2,75 m/l - Kaxak: 23 - Espediente-kopurua: 343 Papera.

Testuinguru arloa

Ekoizlearen izena	Ereñoko Udala
Instituzio historia	<p>Ereño Bizkaiko Busturialdea eskualdean dago, Gernika - Lumoko barruti judizialaren barruan.</p> <p>Ereño elizatea Busturiako merindadearena zen eta Bizkaiko Jaurerriko Batzar Nagusietako hamabigarren eserlekua hartu zuen.</p> <p>Udalerrri horretan, Elesuko haitzuloan, Santimamiñeko haitzuloaren gainetik dagoen izen bereko mendian, Mesolito garaian edo Epipaleolitikoan giza jarduera egon zela egiaztatu da.</p> <p>Erromatarren presentzia ere egiaztatu da udalerrian, eta I. mendearen amaieratik eta II. mendearen hasieratik marmol gorritzko harrobiak ustiatzen zituztela, Foruko hilarrietan material hori hauteman baitaiteke.</p> <p>Ereñori buruz Erdi Aroan egindako lehen aipamenek diotenez, zentsuario nekazariak eraiki zuten San Migel parrokia-eliza, gaur egungo Ereñozarra ermitaren tokian. 1560an hasi ziren eraikitzen eta XVII. mendean amaitu zuten.</p> <p>Bizkaiko gainerako Lur Laua bezala, Ereño elizate bihurtu zen Erdi Aroko instituzionalizazio prozesuan.</p>

Instituzio historia	<p>Lur Lauko gainerako tokiek eta hiribilduek bezala, Behe Erdi Aroan zehar Bizkaiko lurralde osoan zehar gertatu ziren bandokideen arteko borroka jasan zituen, bai eta ondorengo gatazka armatuak ere. Lurraldea mendeetan zehar egon zen murgilduta gatazka armatu horietan, bereziki XIX. mendeko gerra karlisten eta XX. mendeko Gerra Zibilaren eraginez. Nekazaritzan, abeltzaintzan eta basoan oinarritutako ekonomia izan du. Burdinolak eta errota zituen.</p> <p>Azpimarratzekoa da marmol gorritz egindako harrobia, 1989ra arte ustiatu zena. Erromatarren garaitik, ziri eta palanken bidez ustiatzen zen, eta, ondoren, blokeak eskuz zizelkatuz. Metodo horiek Erdi Aroan ere erabili ziren. Badakigu XVIII. mendean harri hori apaingarri gisa erabiltzen zela eraikin erlijiosoetan, Bilboko Begoñako Basilikako bataiarrian, esaterako. Gaur egun, Alzarragako harrobia Bizkaiko ondare historikotzat jotzen da.</p> <p>Udalerrri horrek, harrobiaren ustiapenez gain, ez du industriarik izan XIX. eta XX. mendeetan. Oro har, biztanleria-kopuruari eutsi zion etengabe (gutxi gorabehera), baina XX. mendeko azken urteetatik aurrera, harrobia itxi ondoren, beherakada txiki bat jasan zuen.</p>
Artxibo historia	<p>Ereño elizateko dokumentazioa udal agiritegian gordeta egon da 1992an Bizkaiko Foru Artxibo Historikora eraman zuten arte. Batez ere 1940 baino lehenagoko dokumentazio historikoa lekualdatu zen, eta gainerako dokumentazioa udal agiritegian dago.</p> <p>Bizkaiko Foru Aldundiko Ondare Historikoaren Zerbitzuak dokumentazioa lekualdatu aurretik egindako txostenaren arabera, artxibo txikia da, eta udaletxeko areto batean zegoen, idazkaritzaren bulegoen aurrean.</p> <p>Agiritegian, udalaren dokumentuak eta udal epaitegiarenak nahastuta zeuden. Dokumentazio gehiena kaxetan gordeta zegoen, baina zati deslari zegoen.</p> <p>Dokumentazioaren zati bat, batez ere administrazio arlokoa, udal idazkariak berak inbentariatu zuen. Hala ere, alderdi historikoak ez zuen deskribapenik.</p> <p>Ez zen ez sailkapen-taularik ez deskribapen-tresnarik erabili.</p>

Sarrera modua	BFAHn utzitako dokumentazioa 1993ko matxoaren 17an sartu zen, Bizkaiko Foru Aldundiak eta Ereñoko Udalak urte horretako abenduaren 10ean sinatuko zuten lankidetzeta-hitzarmena betetzeko.
---------------	--

Eduki eta egitura arloa

Irismena eta edukia	Ereñoko elizateak eta Udalak 1635 eta 1940 bitartean sortutako dokumentazio historikoa. Gainera, kaxa bat dago Udal Epaitegiko 16 dokumenturekin, 1881 eta 1940 arteko datekin.
Balorazioa, hautaketa eta ezabaketa	Kontserbazio iraunkorreko dokumentazioa.
Sarrera berriak	Beste hitzarmen bat sinatuz gero, sarrera berriak egon daitezke.
Erakundea	Dokumentazioa Udal Artxibozainen Lantaldearen sailkapen-koadroaren bidez antolatu da, serie batzuekin handituta. Koadroa BFAHn dauden udalerrri guztietarako erabiltzen da, eta, beraz, baliteke udalerrri horretan sortutako dokumentazioaren artean serie batzuk ez islatzea. Gobernuaren, Idazkaritzaren eta Udal Administrazioaren eta Ogasunaren jarduerak hartzen ditu, honela: <ul style="list-style-type: none">– Gobernua: 26 dokumentu 1778 eta 1940 bitartekoak.– Idazkaritza: 139 dokumentu 1801 eta 1940 bitartekoak.– Ogasuna: 159 dokumentu 1635 eta 1940 bitartekoak.

Sartzeko eta erabiltzeko baldintzen arloa

Sartzeko baldintzak	Sarrera askea. Salbuespenetarako, ikus Bizkaiko Foru Agiritegi Historikoaren ISAD.
Erreproduktzio baldintzak	Erreproduktzio askea. Salbuespenetarako, ikus Bizkaiko Foru Agiritegi Historikoaren ISAD.
Dokumentuen hizkuntza/idazkera	Gaztelania.
Ezaugarri fisikoak eta baldintza teknikoak	Kontserbazio-egoera, oro har, ona da.

Deskribapen tresnak	<p>Dokumentazio guztia katalogatuta dago, eta Bizkaiko Foru Agiritegi Historikoko Udal Atalak erabiltzen dituen deskribapen-tresnen bidez eskura daiteke:</p> <ol style="list-style-type: none"> Sailkapen-koadroa. ARWE datu-basea, artxiboari buruzko katalogazioa kudeatzeko. Hainbat sarbide-puntu eta onomastika, toponimia eta gaikako indize ditu. ARIT datu-basea, kanpo-kontsultarako, aurrekoaren informazio eta sarbide berarekin.
---------------------	--

Lotutako dokumentazio arloa

Jatorrizko dokumenturik ote dagoen eta horien kokalekua	Dokumentazio guztia originala da.
Kopiarik ote dagoen eta horien kokalekua	<p>Bizkaiko Foru Agiritegi Historikoa gordetzen duen dokumentazioaren zati bat digitalizatzen eta Interneten erabiltzaileen eskura jartzen ari da. Sarbidea ARITen datu-basearen bidez ere egiten da.</p> <p>Akta-liburuak, 1830 baino lehenagoko dokumentazioa, 1900 baino lehenagoko dokumentazioa (planoak barne), eta 1910 baino lehenagoko biztanleen erroldak digitalizatu dira.</p>
Lotutako deskribapen unitatea	<p>Ereñoko Udalarekin zerikusia duten dokumentu-iturriak daude BFAHren atal guztietan, batez ere administrazio sailean eta sail judizialean.</p> <p>Udalak 1992tik gaur egun arte sortutako dokumentazioa udaletxean gordetzen da. 289 dokumentazio-kutxa ditu, eta 40 metro lineal hartzen dituzte. Datu-base informatikoa du, eta horren arduradunak idazkaria eta administraria dira. Haiekin harremanetan jar zaitezke 946254621 telefono-zenbakira deituta edo udala.ereño@bizkaia.org helbidera idatzita.</p>
Argitalpenei buruzko oharra	<p>Etxabe Oribe, Igone (1996). Ajangiz eta Arratzu: Azterlan historiko - artistikoak. Bizkaiko herrien monografiak. Bizkaiko Foru Aldundia. Bilbo.</p>

Oharren arloa

Oharrak	<p>Bizkaiko Foru Agiritegi Historikoko Udal Atalak artxibo historikoaren funtzioa betetzen du funtsak gordailutu dituzten udalerrientzat.</p>
---------	---

Kontrol arloa

Artxibozainaren oharra	Actuaciones Culturales Estrategicas 4 SL enpresak Bizkaiko Agiritegi Historikoko udal-atalerako egindako deskribapena, bertako teknikariak gainbegiratuta.
Arauk edo erregelak	General International Standard Archival Description, Second Edition, ISAD (G) (Agirien Deskribapenerako Nazioarteko Arau Orokorra). Deskribapen Agirien Batzordeak hartutakoa Agirien Nazioarteko Kontseiluan, Stockholmen (Suedia), 1999ko irailaren 19-22an. Madril. 2000.
Deskribapenaren data	2020/01/20